

7. ÖZET

Adnan Menderes Üniversite Hastanesi Göğüs Hastalıkları Ana Bilim Dalı tarafından 2007-2008 yılları arasında takip edilen 65 akciğer kanserli olgunun yer aldığı bu araştırmada akciğer kanserinin kemik metastazlarının saptanmasında kemik metabolik belirleyicilerinin klinik kullanımdaki yerinin değerlendirilmesi amaçlandı. Tüm olgular erkekti ve yaş ortalaması $64,07 \pm 8,7$ (43-80) yıl idi. Çalışmamızda kemik metastazı varlığı, esas olarak Tc-99m ile tüm vücut kemik sintigrafisi (%80) ile değerlendirilmiş olsa da bazı olgularda evreleme amaçlı olarak yapılan tüm vücut PET/CT kullanılmıştır. Olguların %76,9'u ile büyük bir kısmını küçük hücreli dışı akciğer kanser vakaları oluşturmakta iken, %20'si küçük hücreli akciğer karsinomu idi. Olgu grubumuzda kemik en sık metastaz yeri olarak saptanmıştı ve kemik metastazı görülen 23 olgunun 3'ünde (%13,04) tek kemik metastazı; 20'sinde ise (%86,96) birden fazla lokalizasyonda kemik metastazı vardı. Kemik metastazı olan ve olmayanlar olarak iki gruba ayrılan çalışmamızda kemik yapım belirleyicisi olarak kemik spesifik alkalen fosfataz (BALP) ve osteokalsin (OC) ile kemik yıkım belirleyicisi olarak N terminal telopeptid (NTX) ve C terminal telopeptidin β formu (β -CTX) parametrelerine serum örneklerinde bakıldı. Elde edilen sonuçlar istatistiksel olarak SPSS 10.0 programında değerlendirildi. Kemik metastazı olan olgularda, metastaz olmayan olgulara göre serumda bakılan, total alkalen fosfataz, kemiğe spesifik alkalen fosfataz ve N terminal telopeptid değerleri istatistiksel olarak anlamlı oranda yüksek saptandı ($p < 0,05$). Osteokalsin ve C terminal telopeptidin β formu için ise sonuçlarda anlamlı farklılık saptanmadı. Yapılan ROC-curve analizine göre kemik spesifik alkalen fosfatazın $22,38 \mu\text{g/L}$ eşik değeri için duyarlılık %60,87, özgüllük %69,05 olarak bulundu. N terminal telopeptidin $25,69 \text{ nmol BCE}$ eşik değeri için duyarlılık % 90,24, özgüllük % 43,4 idi.

Kemik metabolik belirleyicileri, non invaziv, kullanımı kolay ve maliyet etkinliği ucuz olarak değerlendirilmektedir. Metastatik kemik hastalığının tanısında kullanılabilirliklerine ilişkin daha çok prospektif araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

